

Intensief boeren vraagt om hoge productie

Dertig jaar na haar emigratie naar Duitsland melkt de familie Keurentjes met volle tevredenheid met twee SAC-melkrobots. Het streven naar een hoge melkproductie is economisch noodzakelijk. Ook het afstoten van de jongveeopfok is een zakelijke beslissing, die nu zorgt voor meer lucht bij arbeid, mestafvoer en ruwvoeraankoop.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Het is een van de weinige zichtbare Nederlandse invloeden op het erf van de familie Keurentjes in het Duitse Neuenkirchen: de hoge, opvallend vierkante ligboxenstal. 'Dit type stal, een 0+6+0-stal met twee voergangen aan de zijkant, kom je hier in Duitsland weinig tegen, het is echt een Nederlands ontwerp. Dit staltype geeft veel overzicht, je hoeft je maar te focussen op één groep koeien en het past perfect bij de melkrobots.' Aan het woord is Jan-Paul Keurentjes (60), die met

zijn vrouw Meriam (59) in 1991 emigreerde naar de regio Osnabrück. Ze startten er destijds als bedrijfsleider en kregen drie jaar later de kans het bedrijf in Neuenkirchen te pachten, waar ze begonnen met 60 hectare en 60 koeien. 'We hadden geen mogelijkheid in Nederland om zelf boer te worden en keken daarom naar het buitenland. Maar ik wilde niet verder dan een uur bij mijn familie in Weerselo vandaan verhuizen. En dus werd het Duitsland', zo vult Meriam haar man aan. Vol enthousiasme stortten bei-

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	: Jan-Paul, Meriam, Benjo (rechts) en Michelle Keurentjes
aantal melk- en kalfkoeien	: 210
aantal stuks jongvee	: alleen kalveren tot 14 dagen
grond in gebruik	: 45 ha gras, 40 ha mais en 7 ha graan
gemiddelde productie	: 11.168 kg melk, 3,95% vet en 3,34% eiwit

Duitsland

zelf en de verpachter', aldus Benjo, die inmiddels vergezeld wordt door zijn vrouw Michelle (30). 'Daarom moesten we meer omzet maken en dat kon alleen met een forse uitbreiding van het aantal koeien', zo rekende Benjo zijn ouders voor. Er werden plannen gemaakt voor een stal voor 200 koeien met melkrobots. 'Uiteindelijk waren we met de aanschaf van de robots zelfs goedkoper uit dan met conventioneel melken. Bij een grote melkput hadden we meer bouwkosten gehad en bovendien zouden we moeten gaan werken met personeel. Met de robot is het flexibeler werken. Hier vind je makkelijker mensen voor op de trekker dan mensen die met koeien willen werken.'

De aanschafkosten voor het robotmelken waren lager doordat Keurentjes koos voor de SAC-robot. Daarbij bedient een robotarm twee melkboxen. Aanvankelijk werden er drie boxen geplaatst met twee robotarmen. Toen de omvang van de veestapel stilaan toenam, werd een vierde box aangeschaft. 'De robotarm was er al, de uitbreiding van een box extra kostte daardoor maar 40.000 euro', zo rekent Jan-Paul de relatief lage aanschafkosten voor. De vier boxen melken momenteel 190 koeien met

den zich in het avontuur, waarbij ze hun Nederlandse landbouwkennis in de praktijk wilden uitvoeren. 'Intensief boeren, net als in Nederland, dat was het idee. Dus zijn we fanatiek gaan bemesten en waren we druk met intensief omweiden om veel melk per koe te produceren uit gras. Maar we leerden snel: dit is andere grond, een ander klimaat. We moesten ons aanpassen.' Jan-Paul kan er inmiddels wel om glimlachen dat ze in de beginjaren leergeld betaalden. 'Neem het aantal korrels maiszaad per hectare. De loonwerker verklaarde ons voor gek dat we 105.000 zaden per hectare wilden zaaien. Hier is 80.000 gangbaar. We merkten al snel waarom: de planten stonden veel te dicht op elkaar voor de hoeveelheid beschikbare meststoffen en water. Er kwam maar weinig van terecht.'

Goedkoper bouwen dankzij robot

Op het moment dat zoon Benjo (inmiddels 31) zich meldde als bedrijfsopvolger, werden er in 2013 ongeveer 90 koeien gemolken in de oude stal. 'Ik wilde wel verder, maar realiseerde me dat er dan drie families van dit bedrijf moesten leven: mijn ouders, wij-

Links de nieuwe stal, daartegenover de oude stal voor de droge koeien

Een kruislingkalf met als vader een stier van het vleesras Inra 95

een dagproductie van 36 kg melk met 3,99% vet en 3,40% eiwit. ‘Gemiddeld 3,1 melkingen per koe bij 1200 tot 1300 bezoeken per dag’, zo somt Jan-Paul zichtbaar tevreden enkele kengetallen op.

Stoppen met jongveeopfok

‘We molken altijd al met SAC en we hadden en hebben nog steeds vertrouwen in de techniek’, zo beargumenteert Jan-Paul de robotkeus. SAC is inmiddels overgenomen door BouMatic, maar Keurentjes heeft de garantie dat de komende tien jaar de techniek en de software van dit robottype nog onderhouden blijft. ‘Natuurlijk hebben we ook wel eens storingen, maar je moet niet in paniek raken’, zo relativeert Benjo. ‘Recent moest er aan een van de robotarmen iets worden vervangen, waardoor die een halve dag stil stond. Dat zorgde voor onrust en de wachttijd voor het melken liep op. Een halve dag nadat de robot weer draaide, liep alles weer volgens schema. De rust bij de koeien keert snel weer terug.’

Helemaal volgens plan verliep het overigens niet bij de start van het melken in de nieuwe stal. ‘We hadden gerekend met een melkprijs van 32 cent. Maar toen kwam de melkcrisis en vervolgens hadden we drie droge jaren. Dat was op zijn minst gezegd een spannende periode’, zo stelt Benjo nuchter vast. ‘We pachten hier grond voor minimaal 1000 euro per hectare en door de strenge wetgeving moesten we op jaarbasis meer dan 2000 kubieke meter mest afvoeren. We hebben hier te maken met de maximale stikstofnorm van 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare. Voer aankopen, mest afvoeren en een te lage melkprijs van 22 cent’, zo vat hij de lastige situatie samen. Twee jaar geleden namen ze daarom het rigoureuze besluit om te stoppen met jongveeopfok en alle koeien te insemineren met Belgisch witblauw. ‘Het was echt een vervelend moment toen we de eerste vijftig pinken verkochten en ze op de vrachtwagen hadden geladen’, bekent Meriam. Jan-Paul knikt instemmend en het blijft even stil in het kantoor boven in de stal.

‘De opfokkosten en het werk vallen weg, we besparen voer en voor de kruislingkalveren worden goede prijzen betaald’, doorbreekt Benjo de stilte, waarmee hij de keuze zakelijk beargumenteert. Maar hij is zich ervan bewust dat er vanaf dit voorjaar voor het eerst een aantal vaarzen moet worden gekocht voor veevervanging. ‘Er is een groot aanbod van vaarzen in de regio’, zo weet Benjo. ‘We kunnen ze kopen op de maandelijks veiling, maar er zijn ook boeren die vaarzen vanuit de stal verkopen.’ De kostprijs van meer dan 2000 euro per dier is momenteel een gegeven. ‘Daartegenover staat dat je goede dieren kunt selecteren. Je hebt geen missers, zoals je kunt hebben bij eigen opfok. Zeker op de veiling krijg je garanties op gezonde dieren met een bepaalde productie, die bovendien zijn getest op melksnelheid.’

Bewust wachten met insemineren

Benjo geeft aan dat hij op zoek zal gaan naar niet extreem grote koeien met achterspenen die niet te dicht bij elkaar staan en die voorzien zijn van niet te steil beenwerk. Het zijn koeien die ze de laatste jaren ook zelf probeerden te fokken. ‘We hebben door de groei van de laatste jaren nog een relatief jonge vee-stapel. De gemiddelde leeftijd is nu 4 jaar en 8 maanden, maar die kan beslist nog omhoog. Door de aankoop van vaarzen zullen we bewuster omgaan met oudere koeien.’

Alle koeien krijgen een Belgisch-witblauwstier als partner en als ze na drie inseminaties nog niet drachtig zijn, wordt een inseminatie met een stier van het vleesras Inra 95 geprobeerd. Een aantal bruingrijze kalveren in de kalverstal toont dat dat soms dan wel een dracht oplevert. Overigens wordt er bij sommige koeien bewust gewacht met insemineren. ‘Koeien die meer dan 50 kilo melk of vaarzen die meer dan 40 kilo melk geven, die insemineren we pas na 150 dagen. Waarom zou je dit soort dieren vroeger insemineren? Dit zijn persistente dieren en dan is een korte tussenkalftijd geen doel.’

De koeien worden niet geweid, ondanks dat er op de helft van het beschikbare land gras wordt geteeld. ‘In normale jaren maaien we vijf snedes. Vorig jaar

De SAC-robots melken de koeien gemiddeld 3,1 maal per dag

lukte dat niet door een late eerste snede, maar was de opbrengst, net als in Nederland, wel hoog.' Voor het voerhek ligt een mengsel van 19 kg gras, 23 kg mais dat als shredlage-mais is gehakseld, en 4,5 kg van een raap-sojamengsel met mineralen en krijt. Alle koeien krijgen hetzelfde rantsoen, dat twee keer per dag wordt gemaakt in de 16 m³ grote mengwagen. In de robot worden twee verschillende broksoorten op basis van productie bijgevoerd. Het levert een 305 dagenproductie op van 11.168 kg melk met 3,95% vet en 3,34% eiwit.

'We hebben een intensieve bedrijfsvoering, dat vraagt om een hoge productie', aldus Benjo. De top qua productie is wat hem betreft nog niet in zicht. 'De koeien kunnen nog ouder worden en we kunnen nog verbetering realiseren in de huisvesting van de droge koeien. Dat moet er op termijn voor zorgen dat we meer melk uit deze stal halen.' Meer melk via meer koeien, desnoods met overbezetting, is niet aan de orde. 'Koeien moeten niet hoeven zoeken naar een lig- of vreetplaats, dat kost productie', zo klinkt het overtuigend.

Tienjarenplan maken is lastig

Jan-Paul en Meriam wonen sinds 2015 in het dorp en Benjo en Michelle, die als apothekersassistente werkt, wonen op de boerderij. Wanneer we Benjo vragen naar een tienjarenplan, is hij duidelijk: verder optimaliseren. 'Ik wil niet per se meer koeien melken. Dat is in deze regio ook lastig in verband met vergunningen. Ook de politiek maakt de toekomst

onvoorspelbaar. Ik ben nu bijna tien jaar boer en heb al drie grote aanpassingen in de mestwetgeving meegemaakt. Het is lastig om ver vooruit te kijken met veranderende spelregels.'

Toch staat er wel een nieuwe opslagloods voor losse voergrondstoffen op het wensenlijstje, evenals het verbouwen van de oude ligboxenstal voor meer koe-comfort voor de droge koeien. 'We richten ons vooral op zaken waar we wel grip op hebben: ons bedrijf en onze koeien. Daar halen we nog altijd veel plezier en energie vandaan.' |

Extra foto's online

Meer beelden van de robot en de huisvesting van de koeien en kalveren zijn te vinden op de website van Veeteelt.

► Fotoserie op veeteelt.nl